

Lantgårdens Bästa ^{info}

Snellmans infotidning till primärproduktionens samarbetsparter

2006 • 4

Väggkost inför vintern

Branschfolket möttes på Farmari

Ansvarig utgivare och redaktör

Tomas Gäddnäs, Oy Snellman Ab

RedaktionMartti Hassila
Vesa Hihnala
Johanna Peltola
Heidi Jylhä (Solid Media)**Grafisk planering/
ombrytning**

Solid Media

Omslagsbild

Stig Hägglund, www.kuvaus.fi

Painotalo

FORSBERG ©

KontaktuppgifterOy Snellman Ab
PB 113
68601 Jakobstad

tel. 06 786 6111

www.snellman.fi

Prisnivå och konkurrenskraft

■ Efter en rekordtorr sommar står vi igen inför en ny vintersäsong. Sensommarens diskussioner har i hög grad gällt två faktorer, nämligen skördens omfattning och producentprisjämförelser med Europa.

Den totala foderskördens mängd och kvalitet efter den extremt torra sommaren är ännu öppen. Det står ändå klart att man på många gårdar inför den kommande vintern måste se över sina normala utfodringsrutiner. Mediernas skrivelser om masslakt har ändå varit mildt sagt överdrivna. Nuförtiden torde det finnas foderlösningar även om skörden misslyckas under en sommar. Det tycks emellertid finnas ganska stora lokala variationer i skördenivån och torkan kan därför få mycket negativa följder för enskilda producenter.

Producentpriset och dess mekanismer är en mycket komplicerad fråga. Många undrar idag om en sämre skörd leder till höjt producentpris. Vårt producentpris är som bekant redan i botten i Europa för både svin och nöt. Från handelsn håll har förväntningarna ändå varit de motsatta, åtminstone delvis. Mer slakt borde leda till överutbud och sänkta priser, resonerar man inom handeln.

Numera kan vi konstatera att Finlands producentpris till synes fungerar rätt oberoende av prisväxlingarna inom Europa. Systemet vi har i Finland med långa avtal med handelskedjorna sätter sin tydliga prägel på prisutvecklingen och begränsar prisvariationerna. Snellman har i dagsläget ingen handel med helkroppar, utan våra svin och nöt vidareförädlas till konsumentpaketerade produkter, vilka prissätts flera månader i förväg. Detta gör att priset släpar efter när det sker snabba höjningar ute i Europa. I våras kunde man inte förutsäga den snabba prisstegringen i Europa. Därför har vi nu hamnat i en svår pris-svacka där köttbranschen överlag i Finland gör sämre resultat än i fjol samtidigt som producentpriset är för lågt. Vi hoppas givetvis att vi kan hålla en stabilare nivå även när det europeiska priset går neråt.

Med dagens prisbildningsmekanismer kan producenterna i Finland inte bli delaktiga

av snabba prishöjningar i Europa. Om man vill analysera den finländska prisnivåns konkurrenskraft gentemot övriga länder i Europa bör man naturligtvis analysera prisbildningen i längre perspektiv. De flesta torde vara överens om att en stabil prisnivå är att föredra framom snabba växlingar förutsatt att nivån är tillräckligt hög. Likaså torde de flesta som känner branschen inse att såväl köttproducenterna som andra aktörer i köttbranschen har en svår och utmanande situation. Kostnadshöjningar i början av produktionskedjan kan inte automatiskt överföras till konsumentpriset. Dessa måste inbesparas på annan plats i produktionskedjan via bättre produktivitet. Livsmedelsbranschen erbjuder inga möjligheter till snabba vinster. Det krävs långsiktighet, hårt arbete och engagemang för att nå chans till lönsamhet.

Snellmans producentpris har varit och är fortsättningsvis konkurrenskraftigt i relation till genomsnittspriset i Finland. Den största konkurrensfördelen för Snellmans svinproducenter är ändå fortsättningsvis Lantgårdens Bästa specialkonceptet, som ger möjlighet att föda upp svinen till full vikt och därigenom nå bättre produktivitet och lönsamhet. Vi hoppas att uppfödningkonceptet ytterligare skall förstärkas i takt med att producenterna får tillgång till den nya generationens galtar från Längelmäki. Inom nötuppfödningen vill vi i samarbete med våra uppfödare stöda produktivitetens utvecklingen i synnerhet inom ramen för LB-tjurplus programmet, som under hösten går vidare med flera tematillfällen.

Inkommande vintersäsong vill vi också fortsätta med att enligt tidigare mönster bjuda in producenter och övriga samarbetsparter till våra anläggningar i Jakobstad. Via dessa tillfällen vill vi fortsättningsvis öka den ömsesidiga förståelsen mellan de centrala samarbetsparterna i produktionskedjan. Förståelse är en viktig del av ett fungerande samarbete.

Samarbets-
hjäls-
ningar från oss på
Snellman!

Tomas Gäddnäs

Direktör för primärproduktionen, Oy Snellman Ab

Innehåll

Prisnivå och konkurrenskraft	2
Nötpriset håller, svinpriset svagt stigande	3
Positiv stämning präglade Farmari.....	4
Hela familjen i fokus	5
Växande verksamhet intresserade	5
Andningen är en livsviktig sak	6
Vilken vägkost inför vintern?	7
Naseva följer hälsönivån på nötbosättningar	7
Miljö och skötsel – lönsamhetens hörnstenar	8
Nya generationens galtar från Längelmäki	9
Kom ihåg spannmålsanalysen!.....	9
LB-svinplustillfällen hösten 2006.....	9
Producentnära arbete	10
Strukturutvecklingen fortsätter	10
Kommande nöttillfällen.....	10
Smågrisindexet stiger	11
Nya utnämningar	11

Bilder:

- » Frisk luft är viktigt för djurens välmående.
- » Bland andra president Tarja Halonen och statsminister Matti Vanhanen bekantade sig med Farmari-lantbruksutställningen, den senare besökte även Snellmans avdelning. Med statsministern gick även Pro Agria Etelä-Pohjanmaas verkställande direktör Antti Siljamäki.

Höstens prisutveckling Nötpriset håller, svinpriset svagt stigande

Inför detta år förutspådde vi på Snellman en allmän höjning av nötpriset med ca 10 %. Denna höjning har också förverkligats för Snellmans del.

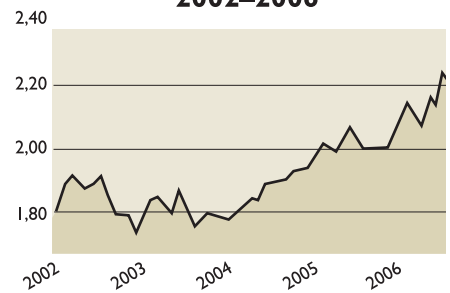
Snellman höjde nötpriset i början av året samt under våren och producentpriset för nöt är idag 10 % högre än för ett år sedan. För ko är höjningen 14 %. Däremot kan vi konstatera att försöken att genomföra en höjning av produktprisen misslyckades. Enligt Gallup Elintarviketietos prisbarometer har konsumentprisindexet för nöt i Finland under det senaste året stigit med endast 3 %.

För svin förutspådde vi en stabil prisnivå. Snellmans pris har också hållits rätt stabilt under året, även om medelprisnivån för svin i Finland varit aningen sjunkande ända

fram till hösten. Det allmänna konsumentprisindexet för griskött har stigit en aning med 1,8 %. I Europa har svinpriset under samma tid stigit med över 15 %. Ännu under vårvintern kunde ingen ännu förutsäga den snabba prisstegringen i Europa, vilken började på allvar först i maj. Även om den europeiska prisnivån igen börjat sjunka, är det idag lika svårt att förutsäga i vilken takt och omfattning prisnivån sjunker tillbaka till den nivå som rådde under början av året.

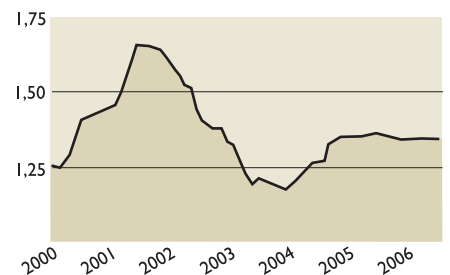
Snellmans svinpris har höjts en aning under hösten. Nötpriset har bibehållits på samma nivå som under våren och sommaren. I dagsläget borde vi givetvis få till stånd en kännbar höjning av utförsäljningsprisen inför nästa år. Detta är ändå ett mycket utmanande och svårt projekt.

Prisutvecklingen för nötkött 2002–2006

Nötpriset har varit stigande sedan 2004. Under de närmaste månaderna förutspås priset i stort sett vara stabilt. På bilden medelpriset för samtliga nöt (tjur, ko, kviga).

Prisutveckling för svinkött 2000–2006

Svinpriset har efter de tidigare årens variationer hållits sgs stabilt redan i två år. Denna höst är svinpriset något stigande.

TG

Snellmans avdelning väckte mycket uppmärksamhet på lantbruksutställningen. Av de över hundra tusen besökarna fick en stor del ta del av Snellman i form av vykort eller smakprov.

Snellmans producentdisk var välbesökt under utställningen. Märten Lassfolk och Antti Sallinen förevisar kylväskan med Herr Snellmans produkter.

Största delen av Snellmans primärproduktionspersonal var på plats och träffade producenterna. Bakom disken Johanna Peltola och Peter Björk.

Marja-Leena "Malla" Korkeamäki förevisade Herr Snellmans produkter för Farmari-besökarna.

Positiv stämning präglade Farmari

■ Lantbruksutställningen Farmari 2006 vid Seinäjoki Areena i början av augusti lockade över hundra tusen besökare. En stor del av dem, både producenter och övriga besökare, bekantade sig med Snellmans verksamhet.

Många besökare i Snellmans avdelning

I Snellmans avdelning på utställningen var besökarströmmen tät från morgon till sen eftermiddag under de fyra dagarna. Största delen av primärproduktionens personal var på plats och såg till att besökande producenter fick svar på sina frågor och en stärkande kaffepaus i producentkabinettet. Under fredagen var också Snellmans verkställande direktör Martti Vähäkangas på plats i avdelningen.

Stort intresse för Herr Snellmans produkter

Snellmans avdelning och Herr Snellmans produkter väckte mycket intresse under utställningen. En stor del av utställningens 102 000 besökare bekantade sig med Snellman i form av gemytliga vykort eller smakprov på Herr Snellmans mustiga köttsoffa. Snellmans mässerbjudande bestod av en liten kylväska med Herr Snellmans produkter. Närmare 1000 producentfamiljer löste in sin kylväska och många andra besökare passade på att köpa väskan till förmånligt mässpris.

Kvalitativ tillväxt

Herr Snellmans familjeföretag i Jakobstad har tillverkat högklassiga produkter i 55 års tid. Snellman hör till de ledande företagen i Finland inom försäljning av skivad chark och konsumentförpackat färskt kött. Inom skivade helköttprodukter är Snellman etta i Finland.

Tack vare målmedvetna investeringar i nya och effektiva anläggningar ökar vi alltjämt produktionskapaciteten. År 2005 uppgick omsättningen till 109,3 miljoner euro och Snellman har målet inställt på fortsatt kvalitativ tillväxt. **HJ**

Snellmans vd Martti Vähäkangas träffade producenterna på mässan under fredagen.

Farmari-besökarna lät sig väl smaka Herr Snellmans köttsoffa. Närmare 12 000 smakprov delades ut.

Snellmans producentkabinett blev en populär rastplats bland barnfamiljerna, bl.a. familjen Peura vilade fötterna en stund. Avelsagronom Jussi Peura är ansvarig för driften vid Längelmäki avelsstation.

Hela familjen i fokus

■ Lantgårdens Bästa-uppfödningkonceptet betonar att även barnen och familjen har en central roll för kvalitetsjordbrukets framgång och välmående. Därför satsar Snellman på att bjuda program för producenter i alla åldrar under utställningen.

Spännande LB-spel för hela familjen

Under lantbruksutställningen lanserade Snellman en nyhet i spelform, Lantgårdens Bästa-familjespelet. Spelet berättar med inlevelse och spänning om LB-lantbrukarens vardag och passar såväl 7-åringar som 70-åringar.

Spelet fanns med i vinstpotten i avdelningens barnlotteri, men kunde även köpas för 10 €. Framöver kan spelet köpas från Snellmans producentbutik.

Populärt barnlotteri

Avdelningens barnlotteri var mycket populärt där varje lott gav vinst. Vykortet med Herr Snellman hade strykande åtgång och ca 350 glada barn vann även ett eget Lantgårdens Bästa-familjespel.

Under mässan lanserade Snellman Lantgårdens Bästa-spelet, ett spännande spel med lantbrukstema för hela familjen.

I barnens lotteri var varje lott en vinstlott. Ca 350 barn hade turen att vinna ett eget Lantgårdens Bästa-spel.

Snellman delade ut belöning i serien med kor som kalvat 3–4 gånger. På bilden överlämnar Vesa Hihnala pris till seriens vinnare Rannan Pretevä, som ägs av Mirja och Aaro Koljonen.

Växande verksamhet intresserade

■ Lantgårdens Bästa-uppfödningprogrammen presenterades vid Snellmans mässavdelning.

Under den förnyade rubriken "Med omsorg ända till 105 kg" betonas Snellmans specialiserade svinkedja med de finländska raserna och stora, fettfattiga och köttiga svin.

Snellmans nötkedja söker aktivt efter nya, framåtsträvande producenter. I samband med utställningen utvidgades verksamhetsområdet för nötkedjan till att omfatta området Satakunta och Birkaland. Jouni Vanhatalo från Kankaanpää har utsetts till områdesrepresentant.

Naseva lanserades på Farmari

Farmari-besökarna fick under torsdagen även ta del av lanseringen av det nya systemet för uppföljning av hälsövrden på nötbosättningarna, Naseva. Naseva invigdes av EVIRA:s nya generaldirektör Jaana Husu-Kallio.

Läs mer om Naseva på nästa uppslag!

Naseva invigdes under Farmari-mässan i husdjursavdelningen av Eviras generaldirektör Jaana Husu-Kallio.

Andningen är en livsviktig sak

Det är många faktorer som inverkar på djurens tillväxt och välmående. Grundprincipen bör vara att endast ett välmående djur kan ge en bra produktion, oberoende av om det är fråga om kött- eller mjölkproduktion.

I en traditionell nötproduktion, som är baserad på förmedlingskalvar, börjar produktionskedjan oftast från att man tar emot mjölkkalvar till stallet. En ca två veckor gammal kalv är mycket känslig för alla förändringar och problem som gäller dess föda, skötsel eller tillväxtmiljö. Kalven klarar bäst av exempelvis den stress som förflyttningen ger upphov till när miljöfaktorerna och födan är i skick. Samma principer gäller också för större djur.

Tillräcklig ventilation också på vintern

Ett djur behöver tillräckligt med ren, frisk luft året runt, precis som människor. Om ladugårdens ventilation nästan stängs av p.g.a. att temperaturen sjunker, leder det samtidigt till att kvaliteten på inomhusluften försämras radikalt.

En ökad luftfuktighet är en bra groningsplats för bl.a. virus i luftvägarna. Orenheter, gaser och fukt i luften försvagar djurens aptit och därmed även allmänkonditionen. När ladugårdsluften och djuren är fuktiga är djuren också mer känsliga för drag.

Dålig ventilation kan ofta vara orsaken till smutsiga djur och produktionsutrymmen. Ladugårdens ventilation bör också under den kallaste vinterperioden klara av att byta ut åtminstone miniminivån av frånluften (se tabellen). Det är bra att minnas att tillströmningen av ren luft är möjlig endast om den redan använda luften avlägsnas.

Tilläggsvarme ofta oundviklig, torrströ till de minsta

På vintern är tilläggsvarme ofta den enda vägen för att hålla en s.k. varm ladugård torr. Om man vill försäkra sig om att djuren har en frisk and-

Vesa Hihnala

LB fältchef, Oy Snellman Ab

En lyckad kalvuppfödning förutsätter tilläggsvarme i kalvavdelningen och rikligt med torrströ. Uppvärmning med batterier är vanligtvis det lämpligaste alternativet.

ningsluft också under vintersäsongen, bör man acceptera att värmen till en del försvinner åt kråkorna.

Behovet av tilläggsvarme kan minskas genom att man kontrollerar bl.a. tätningen på dörrar och fönster samt isolering i väggar och sockel.

Fukten koncentreras till de kalla ytorna. Oberoende av om det är frågan om en varm eller kall ladugård är det viktigt att minnas att ladugården bör vara tät nertill. Man bör exempelvis undvika att i onödan hålla dörrar öppna under kalla perioder. Användningen av torrströ är oundviklig, speciellt för de små kalvarna. Med torrströets hjälp kan kalven själv reglera sin egen värme. En torr och dragfri liggplats ökar djurets ligg/vilotid och minskar på så vis stressen.

En rätt utmätt ventilation ökar också livslängden på de maskiner, anläggningar och konstruktioner som används i ladugården. Samma torde även kunna sägas om djurskötare och hans/hennes hälsa och välmående. Andningen och luftens kvalitet är en livsviktig sak för både djuret och dess skötare.

Ventilationsrekommendationer (JSM)

	vikt kg	frånluft m ³ /h minimi	frånluft m ³ /h maksimi
kalv	75	10	55
ungnöt	300	30	150
kött djur	600	110	250
kviga	500	50	240
mjölk kor	700	70	360

Multiplisera värdena med 1,5 vid ventilationsplaneringen.

Alternativ för tilläggsvarme

Strålningsvärmare:

- Passar bäst i bås med slutna väggar, där värmen inte genast rymmer och det inte drar längs golvet.
- Ett tak över kalvarnas liggplats håller värmen där den behövs.
- Kan inte värma upp ladugården i sin helhet, utan endast lokalt. Passar bra t.ex. för dikalvar.

Rörbatterier:

- Bra när de monteras på väggarna, eftersom den stigande varma luften blandas i inströmmade luft.
- Avlägsnar fukten effektivt från kalla vägg/fönsterytor.

Värmeblåsare:

- Luften blandas bättre. Lätt att installera i efterhand.
- Kan lyfta skadligt damm från ytorna och orsaka oljud.
- Observera brandrisken.

Golvvarme:

- Behagligt för djuren att ligga på. Golvets fuktighet och gaser stiger upp i inomhusluften, vilket ökar behovet av ventilation.
- Reagerar långsamt på temperaturväxlingar
- Torkar ut djurens klövar.

Temperaturrekommendationer

Kalvar	15 – 20 °C
Kött djur, kor	5 – 15 °C
luftströmning	under 0,2 m/s (vintertid)
relativ luftfuktighet	60 – 80 procent

Vilken vägkost för vintern?

Sommarens foder har skördats och senast nu är det dags att fundera på hur utfodringen ska skötas på nötköttsbesättningarna under vintern.

På sina ställen blev skörden kvantitetsmässigt svag. Det är speciellt viktigt att känna till både mängd och kvalitet på sommarens ensilageskörd, för att man ska kunna räkna ut hur och med vilka foder grundfodret ska kompletteras. Det lönar sig inte att spara användningen av kompletterande och ersättande foder till senare, utan det är förnuftigare att planera utfodringen med tanke på hela inomhusperioden och att hålla utfodringen och fodret i stort sett oförändrad hela tiden. På så vis undviker man att tillväxtresultaten försvagas.

Hur ska bristfälligt ensilage ersättas?

– För kött djur passar förutom gräsenilage även helsädsensilage, hö och halm som grovfoder, berättar äldre forskare **Erkki Joki-Tokola** på **MTT:s forskningsstation i Ruukki**. Av dessa kan helsädsensilage och halm användas i utfodringen av äldre tjurar, hö passar bra för yngre kött djur.

Grovfodret kan också ersättas delvis med kraftfoder. Traditionellt används i Finland moderata kraftfodernivåer för kött nöt, så många besättningar har möjlighet att höja kraftfodernivån. Kraftfoderandelen av foderblandningen kan vara 70 % av foderenheten. I praktiken betyder detta 6,5 kg kraftfoder/dag för en 400–600 kg tjur. Med en kraftfodernivå som denna är förbrukningen av

ensilage i medeltal 8–9 kg/tjur/dag. Ensilageförbrukningen blir alltså betydligt mindre än med lägre kraftfodernivåer, när tjuren istället behöver 15–20 kg ensilage per dag. Vid separat utfodring rör sig en trygg kraftfodernivå runt 40–60 %, vilket betyder 3,5–5,5 kg kraftfoder/dag i medeltal. Vid fullfoderutfodring kan man använda högre kraftfodernivå än vid separat utfodring utan att det ger upphov till utfodringsbaserade störningar. Detta beror på att fullfoder balanserar idisslingen och pH-variationerna i vämmen blir inte lika stora som när grovfoder och kraftfoder ges skilt. När man använder fiberhaltiga kraftfoder (kornfoder, schnitzel) kan andelen kraftfoder vara större än när man endast utfodrar med säd.

Ensilagets kvalitet påverkar också planeringen av kraftfoderanvändningen. Årets ensilageskörd ser ut att ha blivit kvalitetsmässigt god. Enligt hittills gjorda ensilageanalyser rör sig D-värdet runt 68–70 och ensilaget innehåller i medeltal 15,5 % råprotein/kg torrs substans. Utfodrar man större tjurar med gräsenilage, som är av god kvalitet och innehåller tillräckligt med råprotein, behöver man inte nödvändigtvis använda proteintillskott i kraftfodret. Nöt som är yngre än ett halvt år behöver alltid proteintillskott. Beroende på grovfodrets kvalitet fortsätter man med proteinfoder till äldre tjurar.

Johanna Peltola
LB produktchef, Oy Snellman Ab

Naseva följer hälsolivån på nötköttsbesättningar

■ Det nya systemet för uppföljning av hälsovärden på nötköttsbesättningarna, Naseva, lanserades på Farmari-lantbruksutställningen. Målsättningen med Naseva är bl.a. att effektivisera och underlätta hälsovärden på besättningarna och därmed hjälpa till att förverkliga målsättningarna för djurhälsovärdens nationella nivå. På svinsidan togs ett motsvarande system i bruk år 2004. Målsättningen är att alla nötköttsbesättningar som fortsätter sin produktion ska ansluta sig till systemet.

Naseva är ett webbaserat uppföljningssystem, där både producent och veterinär kan införa uppgifter om besättningens djurhälsovård. Förutom besättningens veterinär har även bl.a. mejerierna och slakterierna tillgång till uppgifterna. Anslutningen till systemet sker genom ett hälsovärdsavtal mellan besättningen och veterinären, i vilket man kommer överens om hur uppgifterna får användas. Lantgårdens Bästa-avtalsproducenter förutsätts ansluta sig till Naseva senast före utgången av nästa år. Att ansluta sig till Naseva är avgiftsfritt för producenten. Producenten står dock för veterinärkostnaderna.

För deltagande producenter ordnas lokala skolningstillfällen under vintern. Närmare uppgifter om skolningarna finns på adressen www.naseva.fi. Det är möjligt att redan nu bekanta sig med systemet genom övningsversionen på samma adress. **JP**

Tidtabell för ibruktage av Naseva:

- LB-tjurplus-besättningar före utgången av år 2006
- LB-mjölkbefattningar och övriga nötköttsbesättningar före utgången av år 2007
- Alla besättningar kan frivilligt ansluta sig redan nu

LB-besättningarna kommer ännu att få tilläggsinformation om Naseva.

Miljö och skötsel

– lönsamhetens hörnstenar

Det är knappast någon nyhet för våra producenter att miljön i svinhuset och kvaliteten på skötseln är av avgörande betydelse för svinens goda tillväxt och hälsa.

Ett friskt och välmående svin tål mycket väl korta avvikande situationer – ss. förse-nad utfodring, tillfälliga korta variationer i temperaturen osv – utan att det ger upphov till större problem. Men om det ständigt är störningar i produktionsmiljöfaktorerna kan man inte undgå att det påverkar välmåendet och hälsan. Ett stresspåverkat svin får också lägre motståndskraft mot olika yttre sjukdomsalstrare och känsligheten att insjukna redan vid små törnar växer. Likaledes ger möjlig medicinering av svinen inte alltid önskat resultat.

Svansbett – symptom på problem

Svansbitning förekommer ganska allmänt i svinbesättningarna och torde vara den mest problematiska kasseringsorsaken. Den största orsaken till svansbett är otvetydigt brister i svinhusmiljön. Så som ovan nämnts är svin i god kondition rätt bra på att anpassa sig till tillfälliga variationer, men när man rör sig i gränslandet för svinens tolerans kan en rätt obetydlig faktor ibland få situationen att "explodera". När så sker måste man omedelbart vidta åtgärder för att begränsa situationen. Man bör sträva efter att hitta orsaken till problemet eller åtminstone de faktorer som utsätter för det och avlägsna dem, samtidigt som man tar hand om individer som blivit föremål för svansbett tills de återhämtat sig.

Inflammerade leder

Ett djur som utsatts för svansbett får lätt oönskade mikrober i blodomloppet. Till exempel bakterier kan transporteras runt i djuret och ge upphov till bölder. En annan farozon är lederna. Oönskade bakterier, som trängt in i lederna genom yttre sår och genom blodom-

loppet, ger upphov till inflammation. Medicinering i detta skede ger inte alltid resultat, eftersom blodcirkulationen i lederna är så liten att läkemedlet inte kommer åt att bearbeta sjukdomsalstraren.

Nedslitna och kantiga konstruktioner i svinhuset har också en stor inverkan på inflammationer som uppstår i gödsvinsskedet. Att byta till hårdare produktionsmiljö under den snabba tillväxtfasen (50 – 70 kg) kan ge upphov till irritationer och inflammationer i ledytorna. När tillväxten är som bäst bör också utfodringen motsvara djurens behov. Med andra ord ger hälsovård och förebyggande åtgärder under alla skeden i uppfödningen den mest effektiva hjälpen för att minska förekomsten av ledinflammationer.

Leverkasseringar

Andelen leverkasseringar har ökat under den senaste sommaren. En delorsak torde vara de mycket gynnsamma yttre omständigheterna för spolmaskar att föröka sig. Grundrengöring av svinhuset är en av de viktigaste åtgärderna för att minska förekomsten av parasiter.

En annan märkbar faktor är brister i svinens avmaskning. För att grisarna ska vara förmedlingsdugliga krävs att de alla blivit avmaskade vid ca 7 veckors ålder eller 1–2 veckor före förmedlingen. Samma gäller även för att besättningen ska hållas hälsoklassificeringens nationella nivå. Alla smågrisbesättningar bör granska sina egna avmaskningsrutiner gällande både suggor och grisar. Även veterinärerna kommer i fortsättningen att fästa större uppmärksamhet vid saken under hälsovårdsbesöken. Uppnår man inte önskat resultat efter en engångsavmaskning bör man ge medicinering i kurform, dvs samma medicin-

För hög djurtäthet och en produktionsmiljö utan stimulans är vanliga orsaker till svansbitning. På bilden en välfungerande lösning för fördelning av strö.

mängd ges t.ex. under fem dagars tid. På så vis försäkras man sig om att alla individer i samma inhägnad får sin del av medicinen. För att hitta problemkällorna kommer vi att följa upp leverkasseringar från olika djurpartier på gödsvinsbesättningarna.

Svinplus-rådgivning

Vi kommer att ordna tillfällena för besättningar som deltar i Snellmans nya utvecklingsprogram för svinbesättningar. Vid tillfällena får man i små grupper närmare diskutera utvecklingsfrågor som gäller berörda besättningar. På föredragningslistan ligger också ovan nämnda problemområden.

För att LB-svinkedjan skall vara framgångsrik är det mycket viktigt att alla deltagare bär ansvar för kvaliteten inom sin egen andel. Vårdslöshet hos en kan orsaka mer besvär för andra, och framför allt onödiga utgifter.

Tillsammans gör vi LB-svinkedjan starkare.

Martti Hassila
LB fältchef, Oy Snellman Ab

Nya generationens galtar från Längelmäki

Den nya centralteststationen i Längelmäki har varit verksam i ett halvt år. De första stamförsocksgrupperna har vuxit upp och blivit slaktade vid Snellmans slakteri i Jakobstad och styckade för slaktuppgiftsbedömning.

Köttet har redan ätits och resultaten är räknade. Försöksstationen fungerar således enligt planerna.

Alla svin som testas vid Längelmäki slaktas dock inte. De bästa galtar väljs till semin vid galtstationerna i Rauhalinna och Tuomikylä. De första galtar ingår redan i spermproduktionen och finns tillhanda för producenterna. Opartiskt.

Målsättningen är att testa t.o.m. 1 000 galtar av god släkt per år. Galtstationerna tar för tillfället emot ca 150 nya L- och Y-galtar för att det skall finnas tillräckligt urval, och därför kan utgallringen vara verkligt sträng för såväl tillväxtresultat som kroppsbyggnad. Endast riktiga toppindivider går vidare

för att förverkliga det finländska svinavelsprogrammet. Till allas nytta.

LY-korsningsgaltar nyhet för slaktgrisproduktionen

Förutom de traditionella rena L- och Y-galtarna har man även börjat testa LY-korsningsgaltar i Längelmäki. De bästa korsningsgaltarna kommer att väljas ut till galtstationerna. Dessa används som fäder i bland sperma för produktion av slaktgrisar. I avelsurvalet koncentrerar man sig på tillväxt, foderkonsumtion, köttprocent och benkonstruktion. Till en början används korsningsgaltarna i blandningar tillsammans med de M- och Y-galtar, som uppvisat de bästa egenskaperna för köttproduktion. Vartefter antalet växer är målsättningen att få en ny specialblandning, som endast innehåller sperma från korsningsgaltar.

Jussi Peltokangas
Osuuskunta Pohjanmaan Jalostuskeskus

LB-svinplustillfällen hösten 2006

Välmående och kasseringar

Vörå 7.11

– svenskt kvällstillfälle

Ilmajoki 8.11

– finskt dagstillfälle

Svinutfodring

Vörå 22.1

– svenskt kvällstillfälle

Ilmajoki 23.11

– finskt dagstillfälle

Detaljerat program skickas per post.

Seminkurs

Svenska yrkesinstitutets fortbildning ordnar semintillståndskurs för personer som i sitt arbete seminarer svin. Kursen lämpar sig också för dig som vill uppdatera ditt kunnande inom svinavel.

Kursen hålls vid Svenska yrkesinstitutet i Vasa den 1–2.11 2006 kl. 9–16. Anmälningar till tel. 06-324 2492 (Martina Uthardt, SYI) eller på adressen <http://fortbildning.syi.fi>.

Kom ihåg spannmålsanalysen!

■ Enligt hittills gjorda spannmålsanalyser är kornets proteinhalt i medeltal 10,3 % och hektolitervikten 68. Proteinhalten kan dock variera kraftigt, mellan 9,5 % och 11,5 %. Därför är det mycket viktigt

att analysera gårdens eget spannmål och göra upp utfodringsplanen på basen av analyserna, att inte lite på medelvärden eller kanske flera är gamla foderoptimeringar. Spannmålets proteinhalt inverkar

framför allt på den dyraste komponenten i utfodringen, koncentratets, användning, må sedan vara fråga om spannmålskoncentratutfodring eller ovr-blötutfodring.

Man bör även komma ihåg att foderoptimeringen bör uppdateras när man byter koncentrat. De olika fodertillverkarnas koncentrat skiljer sig mycket från varandra, alla koncentrat passar inte ens till alla spannmål. Kom alltså ihåg att undersöka din spannmål och använda dig av Snellmans utfodringsrekommendationer. Ett välvalt koncentrat kan ge en tilläggsförtjänst på t.o.m. 5 € per gödsvin!

Reijo Lintulahti
LB svinkonsult, Oy Snellman Ab

Mängden koncentrat varierar enligt spannmålets proteinhalt:

	kornkoncentrat, % av vikten	ovr-blötutfodring, % av fe
diande suggor	19 – 24 %	kontrolleras skilt
dräktiga suggor	13 – 18 %	kontrolleras skilt
gödsvin 30 – 65 kg	23 – 26 %	7 – 9,5 %
gödsvin 66 – 90 kg	19,5 – 22,5 %	6,5 – 8,5 %
gödsvin 91 kg ->	16 – 19 %	5 – 7 %

Producentnära arbete en principsak för Jouni Vanhatalo

En av målsättningarna för Snellmans primärproduktion under de kommande åren är att öka nötansaffningen märkbart. En tydlig åtgärd för att få ansaffningen att växa är att bredda primärproduktionsområdet med det nya södra området, som omfattar Birkaland och Satakunta norr om linjen Björneborg–Tammerfors.

Jouni Vanhatalo från Kankaanpää är representant på det nya området. Intresset bland producenterna var redan i förväg stort och många tog kontakt redan innan Jouni hann inleda sitt arbete. De första gårdsbesöken var överenskomna genast till första arbetsveckan.

Höga förväntningar

Jouni har höga förväntningar på sitt nya arbete.

– Det är verkligen intressant att börja arbeta på ett område, som är nytt för Snellman. För mig är området bekant sedan tidigare och även producenterna på området har blivit bekanta genom tidigare kontakter, berättar Jouni. Bland producenterna ser man Snellman som ett stadigt och producentnära företag med högt uppskattade produkter.

Gårdsbesöken har hög prioritet

Att arbeta nära producenterna är viktigt för Jouni och det är också en av hans grundprinciper för arbetet. I planeringen av höstens verksamhet står besök på besättningarna och personliga kontakter i främsta rummet.

Dessutom har Jouni även planerat in några producenttillställningar, till vilka alla intresserade är välkomna att komma och lyssna och diskutera om Snellmans verksamhet. Redan nu uppmanar Jouni intresserade producenter att ta kontakt och komma överens om ett gårdsbesök. Dessutom lönar det sig för producenterna på området att följa med posten och tidningsannonseringen.

Lång erfarenhet av branschen

Jouni har arbetat med lantbruk i ett tiotal år, de sju senaste åren inom köttbranschen. Under denna tid har han blivit bekant med både nöt- och svinbesättningar runtom i Finland. Hemma i Kankaanpää bor förutom familjen även tre jakthundar, som är ett viktigt intresse vid sidan av jakt och fiske.

– Under veckosluten brukar vi åka på jakttävlingar med hundarna och de deltar även i rävjakt, berättar Jouni om sin fritid. **JP**

Strukturutvecklingen fortsätter – nötproduktionen står fast

■ Enligt Suomen Gallup Elintarviketietos prognos fram till år 2012 uppskattas antalet kor (mjölk- och dikor) sjunka från dagens nivå med ca 3 procent. Antalet besättningar minskar däremot kraftigt, med ca 34 procent från dagsnivån.

Mjölproduktionen skulle enligt prognosen stiga med 2 procent från nuvarande mängd fram till utgången av 2012. Antalet specialiserade nötbesättningar ser ut att utvecklas i samma riktning som mjölkbe-

sättningarna. Antalet besättningar uppskattas sjunka med 30 procent från dagsläget.

De specialiserade nötbesättningarnas genomsnittliga årsförsäljning uppskattas stiga från nuvarande 42 djur till 68 djur. Vid utgången av 2012 uppskattas nötproduktionen ha minskat med bara 2 % från dagsnivån, eller från 84 till 83 miljoner kg. Under samma period har Snellman målsättningen att öka nötansaffningen med ca 3 miljoner kg. **VH**

Kommande nöttillfällen

LB-tjurplustillfällen för specialiserade uppfödare

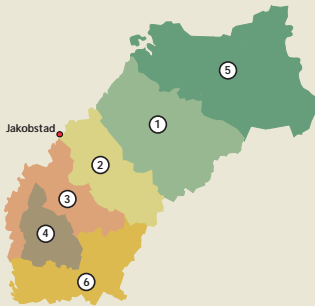
Seinäjoki	2.11. (finskt)
Nivala	14.11. (finskt)
Nykarleby	16.11. (svenskt)

Detaljerad information skickas per post till LB-tjurplusbesättningar.

Invigning av Snellman-producenters ladugårdar

Mikko Viitala, Muhos v 42
Invigning i Kalajoki vid årsskiftet.

Följ med tidningsannonseringen!

LB Nöt

1. Pekka Taipale	0500-265 635
2. Märten Lassfolk	044-7966 545
3. Peter Björk	0500-263 996
4. Jarmo Niemelä	0500-369 597
5. Eero Sallinen	0400-384 180
Antti Sallinen	040-5543 621
6. Jouni Vanhatalo	044-7966 531

Vesa Hihnala

LB fältchef
044-796 6345

Matti Kastarinen

LB fältrepresentant
0500-263 995

LB Svin

Martti Hassila

LB fältchef
(06) 786 6344, 044-796 6344

Reijo Lintulahti

LB svinkonsult
044-796 6542

LB Kontoret

Johanna Peltola

LB produktchef
(06) 786 6360, 044-796 6360

Mona Julin

Logistikchef
(06) 786 6343, 044-796 6343

Lisa Ahlgren

Anmälningssekreterare
(06) 786 6375

Ronny Snellman

Djurförmedlingsplanerare
(06) 786 6331, 044-796 6331

Tomas Gäddnäs

Direktör för primärproduktionen
(06) 786 6342, 044-796 6342

e-post:

fornamn.efternamn@snellman.fi

Oy Snellman Ab

Granholmsvägen 1 B
68600 Jakobstad
tel. * 06 786 6111
fax 06 786 6184
anelma@snellman.fi

De nöjda finländska svinen fortsätter att utvecklas...

Smågrisindexet stiger

■ Grisproducenternas satsningar på djurmaterialens kvalitet märks i mätningar av MP-smågrisindexet. I den senaste indexberäkningen i augusti var medelvärdet för Snellmans producenter 52,6, när april månads medelvärde stod på 51,9.

Grisarnas köttproduktionsegenskaper har således förbättrats en aning. Detta förbättrar i förlängningen gödsvinsuppfödarnas möjlighet att effektivisera sin produktion och sänka driftskostnaderna.

Toppdjur till rabatterat pris

Snellmans kampanj för att utveckla djurmaterialen fortsätter. Producenterna kan beställa renrasiga lantras- eller yorkshiresuggor och -galtar till nedsatt pris. Rabatten på bra suggor är -20 % och på galtar 150 €.

Beställningarna kan riktas till Ronny på djurförmedlingen, tel. 06-786 6331.

ETU-tjänster blir Sikava

■ Systemet för svinens hälsovårdsuppföljning, ETU-tjänsterna, byter namn i början av år 2007. Det nya namnet blir Sikava.

Sikava administreras liksom Naseva, det nya uppföljningssystemet av hälsovården på nötbosättningar, av Föreningen för bekämpning av djursjukdomar (FBD rf., på finska ETT ry.).

ETT, som består av livsmedelsbranschens

aktörer, utvecklar det nationella djurhälsovårdsprogrammet tillsammans med Evira och övriga samarbetsparter.

Nya utnämningar

Den 1.9 2006 utnämndes **Esa Heikkinen** till direktör för Snellmans affärsenhet för färdigmat och medlem i Snellmans ledningsgrupp. Han fortsätter som VD för Kockikartano och har därtill ansvar för de andra enheterna för färdigmat i Finland och Sverige.

Peter Fagerholm har den 1.9 2006 utnämnts till direktör med ansvar för strategiska uppgifter i Snellman-koncernens tjänst. Till hans ansvarsområde hör

utvecklandet av Snellman-brandet och bolagets strategiprocess. Peter Fagerholm fortsätter som medlem i ledningsgruppen.

Port Payé
Finlande
120865

●
posti

PRIORITY

